

Hur fungerar Lunds spårväg för oskyddade trafikanter?

Sveriges senast byggda och första moderna spårväg finns i Lund och invigdes i december år 2020. Fler städer i Sverige planerar för framtida spårvägar vilket gör att lärdomar bör dras från de spårvägar som finns idag. Samspelet mellan spårväg och oskyddade trafikanter är viktigt och korsningspunkter bör därför utformas på ett bra och tydligt sätt. Detta då oskyddade trafikanter är sårbara och kan bli allvarligt skadade i spårvagnsolyckor. Hur väl fungerar spårvägen i Lund för de oskyddade trafikanterna och vilka lärdomar kan dras till framtida spårvägsprojekt?

De senaste fem åren har 38 allvarliga olyckor med spårvagn skett där 29 oskyddade trafikanter och passagerare har skadats allvarligt. En av dessa skadades vid spårvägen i Lund. Flest olyckor med spårvagn sker vid korsningar och hållplatser, därför studeras fyra olika spårövergångar vid två hållplatser i denna studie. Trafiksäkerheten vid övergångarna undersöks utifrån oskyddade trafikanters beteenden. Övergångarnas funktionalitet samt anledningar till vald utformning och reglering undersöks också. Två av övergångarna är signalreglerade och två är reglerade med varningsskylt. Vid den ena hållplatsen är spåren i mitten av gatan och vid den andra ligger spåren intill cykelbanan på ena sidan av gatan.

Studien visar att trafiksäkerheten inte skiljer sig mellan signalreglerad och icke-signalreglerad spårövergång. Signalreglerade spårövergångar rekommenderas därför inte på grund av de höga kostnaderna, med undantag då det krävs av andra skäl. Däremot visar studien att oskyddade trafikanter agerar mindre trafiksäkert vid hållplatsen där spåren ligger intill cykelbanan än vid hållplatsen där spåren ligger i mitten av gatan. Detta kan bero på spårens placering men det kan också bero på de olika förutsättningar som finns vid platserna. Ett intressant resultat är att personer som passerar i grupp tenderar att bete sig mindre trafiksäkert än de som passerar ensamma.

Funktionaliteten anses god vid de olika spårövergångarna, dock finns vissa oklarheter vad gäller övergångarnas tydlighet. De signalreglerade övergångarna har olika signaler för gång- och cykeltrafik. Fotgängarna har en släckt signal vilket innebär att den endast visar röd gubbe om en spårvagn ankommer annars är den släckt. Cyklisterna har en vanlig trafiksignal med rött, gult och grönt ljus. Vissa trafikanter anser att de släckta signalerna är svåra att förstå och det finns en risk att de följer fel signaler. Spårvagn ska lämnas fri väg likt utryckningsfordon enligt lag. Studien visar att alla trafikanter inte vet detta vilket kan skapa konflikter. Vid framtida spårvägsprojekt bör tydliga och trafiksäkra spårövergångar skapas, där oskyddade trafikanter vet vilka lagar som gäller och känner sig trygga att passera.

Författare: Julia Bengtsson & Josephine Gertson
Originaltitel: Oskyddade trafikanter vid spårvägsövergångar – Utvärdering av reglering och utformning i Lund
Examensarbete utfört våren 2021 vid Lunds Tekniska Högskola, Institutionen för Teknik och samhälle.